

एकरेषिय (Linear) प्रकल्पांबाबत झाडे
तोडण्यास तसेच काम सुरु करण्यासाठी
परवानगी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक:एफएलडी-२०१५/प्र.क्र.७७/फ-१०

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

तारीख: ०१/०७/२०१५

वाचा -

- १) पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.एफ.नंबर-११-३०६/२०१४/एफसी, दिनांक ०७/०५/२०१५
- २) पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.एफ.नंबर-११-३०६/२०१४/एफसी, दिनांक १५/०१/२०१५
- ३) पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.एफ.नंबर-११-३०६/२०१४/एफसी, दिनांक ०८/०८/२०१४

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने दिनांक ०७/०५/२०१५ च्या पत्रान्वये वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत नवीन रस्ते, अस्तित्वात असलेले महामार्गांचे रुंदीकरण, ट्रान्समिशन लाईन, पाण्याची पाईप लाईन, ऑप्टिकल फायबर केबल लाईन, रेल्वे लाईन इत्यादी एकरेषिय (Linear) प्रकल्पांना तत्त्वतः मान्यता दिल्यानंतर प्रकल्पाचे काम जलद गतीने सुरु करुन सुविधा उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने सदर तत्त्वतः मान्यता दिलेल्या पत्रातील आवश्यक अटींची पूर्तता प्रकल्प यंत्रणेने केल्यानंतर प्रकल्पांतर्गत वनजमिनीवरील झाडे तोडण्यास तसेच काम सुरु करण्यास परवानगी देण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना दिलेल्या आहेत.

केंद्र शासनाच्या दिनांक ०७/०५/२०१५ च्या पत्रान्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन, तसेच एकरेषिय (Linear) प्रकल्प जलदगतीने पूर्ण होण्यासाठी व अंमलबजावणी योग्य प्रकारे तसेच त्वरेने होण्याकरीता वन विभागाचे आवश्यक ते सहकार्य प्रकल्प यंत्रणेस मिळावे या अनुषंगाने शासन खालील मार्गदर्शक सूचना या परिपत्रकाद्वारे देत आहे.

शासन परिपत्रक:-

केंद्र शासनाच्या दि.०७/०५/२०१५ च्या पत्रान्वये प्राप्त मार्गदर्शक सूचनेनुसार तसेच केंद्र शासन पत्र दिनांक ०८/०८/२०१४ व दिनांक १५/०१/२०१५ च्या पत्रान्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन व मा.राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरणातील मूळ अर्ज क्र.५२/२०१५ श्री.मिलींद पारिवकाम व इतर विरुद्ध केंद्र शासन या प्रकरणी दिनांक १३/०३/२०१५ रोजी दिलेले आदेश विचारात घेऊन केंद्रीय यंत्रणेचे नवीन रस्ते, अस्तित्वात असलेले महामार्गाचे रुंदीकरण, ट्रान्समिशन लाईन, पाण्याची पाईप लाईन, ऑप्टिकल फायबर केबल, रेल्वे लाईन्स इत्यादी एकरेषिय प्रकल्पांना (Linear projects) केंद्र शासनाने तत्त्वतः मान्यता दिल्यानंतर सदर तत्त्वतः मान्यतेच्या पत्रातील पर्यायी वनीकरणाची रक्कम, नक्त वर्तमान मूल्य रक्कम (NPV), वन्यजीव संवर्धन आराखडा, औषधी वनस्पतीचे रोपवन इत्यादी कामाबाबत आवश्यक पूर्ण देय रक्कम (compensatory levies) भरणा प्रकल्प यंत्रणेने केल्यानंतर प्रकल्प यंत्रणेस झाडे तोडण्यास व काम सुरु करण्यास परवानगी देण्याकरिता केंद्र शासनाच्या दिनांक ०७/०५/२०१५ च्या पत्रातील अटी व खालील अटींच्या अधीन राहून संबंधीत मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) यांना याद्वारे प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

१) इतर प्रकल्प यंत्रणेचे नवीन रस्ते, अस्तित्वात असलेले महामार्गाचे रुंदीकरण, ट्रान्समिशन लाईन, पाणी पुरवठा लाईन्स, ऑप्टिकल फायबर केबल, रेल्वे लाईन्स इत्यादी एकरेषिय (Linear) प्रकल्पांना केंद्र शासनाने वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत तत्त्वतः मान्यता दिल्यानंतर सदर प्रकल्पांचे काम जलद गतीने सुरु होऊन सुविधा मिळण्यासाठी प्रकल्प यंत्रणेने तत्त्वतः मान्यता पत्रातील पर्यायी वनीकरणाची रक्कम, NPV ची रक्कम, वन्यजीव संवर्धन आराखडा, औषधी वनस्पती लागवड इत्यादी आवश्यक अटींची पूर्तता प्रकल्प यंत्रणेने केल्यानंतर आणि आवश्यक त्या ठिकाणी पर्यायी वनीकरणासाठीची वनेतर जमीन वन विभागाकडे हस्तांतरण (transfer) व वन विभागाचे नावाने (mutation) झाल्यानंतर केंद्र शासनाच्या दिनांक ०७/०५/२०१५ च्या पत्रातील अटींच्या अधीन राहून झाडे तोडण्यास व काम सुरु करण्यास (permission for tree cutting and commencement of work) परवानगी देण्यात यावी.

२) मा.राष्ट्रीय हरीत न्यायाधिकरण (वेस्ट झोन) खंडपिठ, पुणे यांनी अर्ज क्र.१३५/२०१३ मध्ये दिनांक १३/१/२०१४ अन्वये दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने संरक्षित क्षेत्राचे (Protected

areas) हद्दी पासून १० कि.मी किंवा Eco-Sensitive Zone क्षेत्राचे आत परवानगी घ्यावयाची असल्यास, प्रकल्प यंत्रणेनी प्रथम मा.राष्ट्रीय हरीत न्यायाधिकरण यांची पूर्व परवानगी प्राप्त करून घ्यावी. मा.राष्ट्रीय हरीत न्यायाधिकरणाची परवानगी प्राप्त झाल्यानंतर प्रकल्प यंत्रणेस एकरेषिय (Linear) प्रस्तावित प्रकल्पांतर्गत वनजमिनीवरील झाडे तोडण्यास तसेच काम सुरु करण्यास परवानगी देण्यात यावी.

- ३) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी जनहित याचिका ८७/२००६ मध्ये दिनांक २७/१/२०१० अन्वये कांदळवनाचे तोड व न्हास थांबवून व संवर्धनाच्या दृष्टीने मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने कांदळवन क्षेत्राचे संबंधात मा.उच्च न्यायालय, यांची पूर्व परवानगी प्राप्त झाल्यानंतर प्रकल्प यंत्रणेस एकरेषिय (Linear) प्रस्तावित प्रकल्पांतर्गत वनजमिनीवरील झाडे तोडण्यास तसेच काम सुरु करण्यास परवानगी देण्यात यावी.
- ४) आवश्यकतेनुसार राष्ट्रीय वन्यजीव मंडळाची मान्यता, CRZ मान्यता, पर्यावरणीय मान्यता (Environmental Clearance) व इतर आवश्यक वैधानिक मान्यता प्राप्त झाले नंतरच संबंधीत मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) यांनी प्रकल्प यंत्रणेस एकरेषिय (Linear) प्रस्तावीत प्रकल्पांतर्गत वनजमिनी वरील झाडे तोडण्यास तसेच काम सुरु करण्यास परवानगी देणेत यावी.
- ५) वन (संवर्धन) अधिनियमातील कलम २ A व मा.राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरण अधिनियम, २०१०, मधील कलम १६ (e) नुसार सदर आदेश हे वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० च्या कलम २ अन्वये काढलेले आदेश समजले जातील.
- ६) सदर आदेशाविरुद्ध वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० च्या कलम २ (A) व राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरण अधिनियम कलम १६ (e) नुसार अपिल दाखल करता येवू शकेल.
- ७) सदर आदेशाविरुद्ध अपिल दाखल करताना, तक्रारदारास/अपिलकर्त्यास केंद्र शासनाच्या ज्या आदेशाच्या आधारे झाडे तोडण्यास व काम सुरु करण्यास परवानगी देण्यात आली त्या मूळ आदेशाविरुद्ध देखील दाद मागता येईल.
- ८) मा.राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरणाने दिनांक ७/११/२०१२ रोजी दिलेल्या निर्देशाप्रमाणे तत्वतः मान्यता (in-principle approval) आदेश व एकरेषिय (Linear) प्रकल्पांना झाडे तोडण्यास व काम सुरु करण्यास (tree cutting and commencement of work) परवानगी देण्याबाबतचे

मराठी व इंग्रजी भाषेतील आदेश जनतेच्या माहितीसाठी वन विभागाच्या वेबसाईटवर तसेच ते वर्तमानपत्रात प्रसिध्द करण्याची दक्षता क्रमशः वन विभाग व प्रकल्प यंत्रणेनी घ्यावी. तसेच इतर आदेशांचे पालन करावे.

९) अशा प्रकरणात केंद्र शासनाने तत्त्वतः मान्यता दिलेल्या पत्रातील सर्व अटींची पूर्तता करुन, तत्त्वतः मान्यता प्राप्त झाल्यापासून ६ महीन्याचे आत अंतिम मान्यता प्राप्त होईल, याबाबत संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी / प्रकल्प यंत्रणा यांनी दक्षता घ्यावी.

१०) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी याबाबतचा एकत्रित त्रैमासिक अहवाल राज्य शासनास / केंद्र शासनास सादर करावा.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०७०११३०६०११३१९ असा आहे. सदर परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वीरेन्द्र तिवारी)
मुख्य वनसंरक्षक (मंत्रालय)

प्रत :-

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
२. मा.मंत्री (वने) यांचे खाजगी सचिव
३. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
४. प्रधान सचिव, माहिती व तंत्रज्ञान विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
६. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
७. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) सर्व
८. उप वनसंरक्षक (प्रादेशिक) सर्व
९. निवडनस्ती (फ-१०)